

Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten
eerste kamer

Openbare zitting van 22 juni 2021

Dossiernummer TB-0253-2021

In de zaak van:

Dhr. X

in persoon verschijnend, en met als raadsman, meester Y

spreekt de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten de volgende beslissing uit:

Tenlasteleggingen:

1.

Dhr. X werd voor de tuchtraad voor advocaten van de ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep te Antwerpen vervolgd voor de volgende feiten en tenlasteleggingen:

"De verwijzing kan geschieden op grond van de hierna uiteengezette tenlasteleggingen, die deontologische inbreuken uitmaken in hoofde van gewezen confrater en Stafhouder X

Met name:

- 1. Door in zijn hoedanigheid van curator ernstige inbreuken op de wetgeving inzake het faillissementsrecht (onder meer de artikelen 40, 51, lid 3 en verder Faill. W.) gepleegd te hebben.*
- 2. Inbreuken op het reglement inzake de gelden van cliënten of derden goedgekeurd op de Algemene Vergadering van de Orde Vlaamse Balies dd. 11.11.2002 en het reglement van de OVB betreffende verhandeling van gelden van cliënten of derden, de rapportering en de controle (B.S. 21.01.2013, in werking vanaf 21.04.2013)"*

Bestreden beslissing van de Tuchtraad van 25.02.2021:

2.

De tuchtraad besliste op 25.02.2021 als volgt:

"Verklaart zich bevoegd.

Verklaart de tuchtvordering toelaatbaar.

Verklaart de tenlastelegging 1, zoals omschreven in de oproepingsbrief, bewezen en beveelt de schrapping van de heer X van het tableau van de balie Oudenaarde;

Verklaart de tenlastelegging 2, zoals omschreven in de oproepingsbrief, niet bewezen en spreekt de heer X hiervoor vrij."

Hoger beroep van dhr. X:

3.

Voorname beslissing van 25.02.2021 werd aan de betrokken advocaat en de stafhouder meegedeeld per aangetekende brief van 02.03.2021.

Met een aangetekend schrijven van 16.03.2021 werd door dhr. X hoger beroep aangetekend tegen de beslissing van 25.02.2021.

Beoordeling:

Wat de ontvankelijkheid van het hoger beroep betreft:

4.

Het hoger beroep werd regelmatig naar vorm en termijn aangetekend en is ontvankelijk.

Wat de bevoegdheid van de tuchtraad van beroep betreft:

5.

In hoofdvraag vraagt dhr. X aan de tuchtraad van beroep "zich onbevoegd te verklaren".

Art. 643 Ger. W. luidt als volgt:

"In de gevallen waarin een exceptie van onbevoegdheid aanhangig kan worden gemaakt voor de rechter in hoger beroep, beslist deze over het middel en verwijst de zaak, indien daartoe grond bestaat, naar de bevoegde rechter in hoger beroep."

Art. 464 Ger. W. luidt als volgt:

"Het hoger beroep tegen de beslissingen van de Nederlandstalige tuchtraden wordt gebracht voor de Nederlandstalige tuchtraad van beroep."

Huidige tuchtraad van beroep is in casu dus wel degelijk de bevoegde rechter.

6.

Uit de lezing van de beroepsakte van dhr. X leidt de tuchtraad van beroep af dat dhr. X mogelijk bedoelde dat het de tuchtraad van het ressort Antwerpen was die niet bevoegd was, en dit om territoriale redenen omdat dhr. X geen lid meer was van de raad van de Orde op het ogenblik van de start van het onderzoek, zodat de zaak niet diende verwezen te worden naar de tuchtraad van het ressort Antwerpen.

Art. 456, vierde lid, Ger. W. luidt als volgt:

"Ten aanzien van de voorzitter, de kamervoorzitters, de assessoren en de plaatsvervangende assessoren, de secretarissen en de plaatsvervangende secretarissen van de tuchtraad en de advocaten die lid zijn van de tuchtraad van beroep, en ten aanzien van de stafhouders en de

leden van de raden van de Orde, behoort de tuchtrechtelijke procedure in eerste aanleg tot de bevoegdheid van de tuchtraad van een ander rechtsgebied, dat wordt aangewezen door de voorzitter van de tuchtraad van beroep. In dat geval wordt het tuchtrechtelijk onderzoek gevoerd door de stafhouder, of in voorkomend geval door de voorzitter van de tuchtraad van bedoeld rechtsgebied.”

Dit artikel voorziet m.a.w. in een bijzondere regeling om functionarissen van de diverse overheidsechelons van de balie niet te laten voorkomen in het eigen rechtsgebied. De ratio legis van deze bepaling ligt in het principe van de onpartijdigheid van de rechter en het vermijden van een schijn van partijdigheid.

Waar de wet geen duidelijkheid verschaft over het noodzakelijke tijdstip waarop de functie door die functionarissen bekleed moet zijn, alvorens gebruik te (kunnen) maken van deze bijzondere territoriale bevoegdheidsregeling, oordeelt de tuchtraad van beroep dat het feit dat de beweerde feiten mogelijk gepleegd werden in een periode dat de betichte advocaat één van de in art. 456, vierde lid, Ger. W. vermelde functies uitoefende, eveneens voldoet aan de voorwaarden van art. 456 Ger. W.

De beslissing van de tuchtraad van het ressort Antwerpen dient niet vernietigd te worden wegens bevoegdheidsoverschrijding, nu de feiten zich mogelijk voordeden in de periode dat dhr. X vice-stafhouder en stafhouder was (zie o.a. de valutadata in de bijlagen bij de brief van mevrouw A).

7.

Louter volledigheidshalve herhaalt de tuchtraad van beroep dat – zelfs indien geoordeeld zou worden dat de sententie van 25.02.2021 diende vernietigd te worden wegens bevoegdheidsoverschrijding, de tuchtraad van beroep in voorkomend geval nog steeds de bevoegde rechter blijft om zelf de zaak te beslechten.

Wat betreft de notie “behandeling van de zaak met gesloten deuren”:

8.

Op verzoek van dhr. X werd de sluiting van de deuren bevolen.

De tuchtraad van beroep heeft zich beraden over de vraag van dhr. X dat de notie “met gesloten deuren” ook impliceerde dat de verslaggever de zaal diende te verlaten.

De tuchtraad van beroep oordeelde dat de sluiting der deuren niet impliceert dat ook de verslaggever de zaal moet verlaten, aangezien het doel van de verslaggeving juist het inlichten is van de tuchtraad van beroep, en het mogelijk is dat het pleidooi ten voordele van de vervolgde advocaat nieuwe vragen oproep waaromtrent de verslaggever best gehoord zou worden.

De tuchtraad van beroep verwijst in dit verband zijdelings ook naar het cassatiearrest van 16 december 2016 (tegen de beslissing van de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten van 9 februari 2016), waar de appelrechter expliciet beslist had dat de stafhouder

aanwezig mocht blijven tijdens de behandeling met gesloten deuren, en waar hieruit geen cassatiemiddel geput is.

Wat betreft de grond van de zaak:

9.

Terecht heeft de tuchtraad geoordeeld dat de tenlastelegging één bewezen is. De heer X heeft deze tenlastelegging nooit ontkend.

Hij heeft er blijkbaar op eigen initiatief melding van gemaakt bij de toenmalige rechtbank van koophandel (zie mail 30 januari 2018 aan de stafhouder van de balie van Oudenaarde).

Ook uit het tuchtonderzoek gevoerd door stafhouder Q blijkt dat de heer X de hem ten laste gelegde tuchtinbreuken en de aan deze tuchtinbreuken onderliggende feiten erkent.

Hij bevestigt dat er in 12 faillissementen gelden werden onttrokken voor persoonlijke doeleinden en dit in een tijdspanne van 10 à 15 jaar. (In de dagvaarding van 04.02.2020 worden periodes opgesomd vanaf 2006 tot 2017). Hoewel er blijkbaar nog discussie bestaat over de precieze hoogte van de in totaal onttrokken bedragen, staat het vast dat er aanzienlijke bedragen werden overgeschreven op de eigen rekening van dhr. X zonder dat er hiervoor correcte verantwoordingsstukken voorhanden waren.

Deze feiten deden zich volgens het zeggen van dhr. X zelf voor in een periode van uiterst ontredde toestand ingevolge de ziekte en het sterven van zijn vrouw, en vervolgens het alleen grootbrengen van een opgroeiende dochter, waardoor er grote financiële repercussies waren.

Hij heeft vervolgens, in januari 2018, zelf het initiatief genomen om de feiten op te biechten bij mevrouw A, afdelingsvoorzitter van de toenmalige rechtbank van koophandel. Volgens de toenmalige mededeling zou er voor 121.205,5 euro onttrokken zijn aan de faillissementen, waarna hij ook reeds 87.730,48 euro zou terugbetaald hebben.

Op 24.01.2019 werd dhr. X onder voorwaarden in vrijheid gesteld door de onderzoeksrechter te Oudenaarde.

Op 04.02.2020 werd dhr. X gedagvaard om voor de strafrechter te verschijnen voor de verduistering van gelden, voor valsheid in geschriften en voor ontrouw van de curator in het beheer van zijn faillissementen. In deze zaak is vandaag nog geen uitspraak.

Ondertussen heeft dhr. X zijn weglating van het tableau gevraagd en werkt hij als zelfstandig consultant in het bedrijf van zijn huidige levenspartner.

Wat de sanctie betreft:

De tuchtraad van beroep is van oordeel dat in casu de zwaarste tuchtsanctie, namelijk de schrapping, moet worden uitgesproken.

Het staat vast dat dhr. X gedurende 10 à 15 jaar vele bedragen heeft onttrokken aan faillissementen.

De voorliggende feiten zijn bijzonder ernstig en er kan niet anders dan vastgesteld worden dat dhr. X door deze feiten ernstig tekortgekomen is aan de rechtschapenheid die van elke advocaat wordt verwacht en het vertrouwen van de rechtbank en de maatschappij ernstig heeft geschonden.

Verzwarende omstandigheden hierbij zijn het feit dat de feiten gebeurden door een advocaat in zijn hoedanigheid van gerechtelijk mandataris, de zeer lange duur van de feiten, het feit dat deze persoon zich desondanks (en nog vóór hij ook maar iets bekend had of terugbetaald) toch juist geplaatst zag om zich kandidaat te stellen voor het vice-stafhouderschap en zelfs het stafhouderschap. Dit laatste gegeven, nl. het feit dat dhr. X zichzelf – ondanks zijn reeds jaren voortdurende en volgehouden bedrieglijke handelingen – toch als de geknipte persoon beschouwde om zich kandidaat te stellen voor juist die functie die moet waken over de deontologie van de advocaten, doet ernstige vragen rijzen over de ingesteldheid van dhr. X, die duidelijk geen enkel inzicht had in de belangrijke waarden van de deontologie der advocaten.

Dhr. X haalt zelf een aantal zogenaamde verzachtende omstandigheden aan, zoals de ziekte en het overlijden van zijn vrouw, het alleen grootbrengen van zijn kind en de financiële moeilijkheden, en het feit dat hij de feiten zelf vrijwillig heeft gemeld, waarbij ook reeds veel bedragen werden teruggestort.

De tuchtraad van beroep oordeelt dat, hoewel de eerst genoemde omstandigheden mogelijk deels een verklaring kunnen zijn voor het aanvatten van het frauduleus gedrag door dhr. X, zij in casu niet van aard zijn om de sanctie van schrapping te milderen, en dit juist gelet op de extreem lange duur van de feiten en het werkelijk volledig ontbreken van enig inzicht in de belangrijke waarden van de deontologie der advocaten. Ook de laatst genoemde omstandigheden (vrijwillige melding en gedeeltelijke terugbetaling) zijn – alleszins op tuchtrechtelijk vlak en mede gezien in het licht van de omvang en de duur van de feiten – niet van aard om de sanctie van schrapping te milderen.

De vaststelling van deze ernstige tekortkomingen aan de meest fundamentele verplichtingen van het beroep van advocaat doet de tuchtraad van beroep besluiten dat de tuchtsanctie van de schrapping terecht werd uitgesproken.

BESLISSING VAN DE TUCHTRAAD VAN BEROEP VOOR ADVOCATEN:

De rechtspleging verliep in overeenstemming met de wet van 15 juni 1935 op het gebruik van de taal in gerechtszaken.

Advocaat-generaal P. Vanwalleghem gaf omwille van de omstandigheden van de zaak mondeling ter terechtzitting advies, en de advocaat van dhr. X heeft daarop kunnen repliceren.

De tuchtraad van beroep verklaart het hoger beroep ontvankelijk maar ongegrond;

De kosten worden ten laste gelegd van dhr. X, en deze kosten worden in casu, overeenkomstig art. 460, laatste lid, Ger. W., begroot op nihil.

Hebben deelgenomen aan de behandeling en de beraadslaging:

R. Hobin, voorzitter, en de assessoren I. Derde, A. De Visscher, D. Peeters en P. De Jaegere

I. Derde

A. De Visscher

D. Peeters

P. De Jaegere

Waren aanwezig bij de uitspraak:

De heer Rob Hobin, voorzitter
mr. Ludwig Evens, secretaris

L. Evens

R. Hobin